

**N. TURAL CHEVIRON, *Televizyon ve İçimizdeki Şiddet*. İstanbul 2013. Kırmızı
Yayımları, 251 sayfa. ISBN: 9786055411473**

Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesinde 2005 yılından bu yana öğretim üyesi olan Nilgün Tural Cheviron, iletişim bilimleri alanında çalışmaktadır. Çeşitli dergilerde yazarlık yapan, kitap çevirileri ve yayımlanmış kitapları olan yazarın iletişim çalışmaları alanına katkı sağlayan eserlerinden biri de *Televizyon ve İçimizdeki Şiddet*'tir. Cheviron, bu eserle İletişim Araştırmaları Derneğinden, Yılın İletişim Araştırması ödülünü (2013) almıştır. Eser günlük yaşamda medyanın ve daha spesifik olarak televizyonun şiddeti nasıl yansıttığını ve hayatımıza ne şekilde dahil ettiğini özgün bir yöntemle ele almaktadır. Çalışma *Sunuş* (13), *Önsöz* (9-12), *I. Bölüm* (17-39), *II. Bölüm* (43-74), *III. Bölüm* (79-172), *Ekler* (175-245) ve *Kaynaklar* (245) kısımlarından oluşmaktadır. Kitabın birinci bölümü televizyonda sahte güncellik ve güncel sanallık, ikinci bölümü televizyonun toplumsal bağışlevinin çözülmesi ve üçüncü bölümü alımlama yönteminin geri planı ile başlar. Kitabın sonundaki ekler bölümünde iki ek vardır. İlki, *Ars Industrials Manifestosu*, ikincisi de öğrencilerin alımlama analizinde kullanılan yazılarıdır. Yazar, sunuş kısmında ekte verilen manifestonun, diğer bölümlerdeki tartışmalara ışık tutacağını ifade etmiştir.

“Enformasyon çağı insanı şanslı mıdır şanssız mıdır?” sorusunu, medya kullanıcılarının sürekli şiddet imgelerine maruz kalmaları üzerinden değerlendiren Cheviron, bu durumun insanlarda güvensizlik ve korku yarattığını ifade eder. Kültür endüstrisi ve iletişim piyasasının etkilerini eleştirel bir gözle tartışan yazar, okuyucuyu televizyonun gerçeği nasıl temsil ettiğini de düşünmeye iterek teknoloji eleştirisine de yer verir. Eserin özgün yanı, yazarın Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesinde verdiği İletişim Araştırmaları dersinde teorik olarak tartıştığı medya, gerçeklik, temsil gibi konuları dersi alan öğrencilerin alımlamaları ile birleştirmesidir. Michael Haneke'nin *Benny'nin Videosu* filmi üzerinden 44 öğrenciyle yapılan alımlama analizi kitabın merkezindedir.

Kitabın birinci bölümünde her şeyin ihtiyaca dönüşmesi ile arzu ve yüceltme nesnelere yok olması ve günümüz insanının zihninin ele geçirilmiş olması sorgulanmaktadır. Egemen iletişim düzeni içerisinde insanın yaşadığı güçsüzlük hissi bu bölümde ön plandadır. Bu sistem içerisinde tinsellik de dönüşüm geçirmiştir: Bir zamanlar kitaplar tinsel araçlar

günümüzde radyo, televizyon ve bilgisayar tinsel araçların yeni biçimleridir. Bölümde küresel iletişim düzeninin kolektif bireyleşmeyi imkansız kılan yapısı Hardt ve Negri (2001)'den alıntılarla irdelenmiştir. Buna göre, sömürü, yabancılaşma ve ast-üst ilişkilerini yaşayan ama baskı üretiminin yerini bilmeyen, buna rağmen hala direnen insan hayatı bir dizi beden ve zihin üretiminden ibarettir. Bu satırlarda devreye giren Deleuze bu konuda daha umutludur; “Devrimlerin başarısız olması insanların devrimci olmasını engelleyemez.” alıntısı ile kitaptaki yerini alır. Bartleby da bu bölümdeki isimlerden biridir ve otoriteye “Yapmamayı tercih ederim.” cümlesiyle seslenerek kitapta pasif bir direnişi yansıtır. Bartleby’ın irade hiçliği yasayı, temsilcilerini, medyayı ve otoriteleri yok saymak demektir ve güzel bir söylem olarak eserde dikkati çeker.

Kitabın ikinci bölümü, düşünen değil tüketen fragmanlara dönüşen bireylerin iletişim piyasasının kurbanı olmalarına değinerek başlar. Televizyon politik denetimin hükmü altındadır. Kitle toplumunda en önemli toplumsal bağ oluşturan araçtır ve kitle demokrasisi açısından da önemlidir. Televizyon yayıncılığının ticarileşmesi, toplumsal hafıza ile televizyonun politik iktidarın denetimi altında oluşturduğu resmi hafıza arasındaki uçurumun artmasına neden olur. Televizyon ulusal ve tek tiplendirici resmi hafıza inşa etme rolünü üstlenmiştir. Televizyonun zamanla girdiği özgül ilişki ise başka bir problemdir. Bu bölümde ölümün medyatik temsil rejimine dahil edilmesi de tartışılır. Televizyon ölümü yaşama ait olan bir şey; medyatik ve olağanüstü bir olay gibi sunar. Seyirsel değeri yüksek ölüm daha medyatiktir. Nicelik öne çıkar. İnsani bir sonluluk olan ölüm televizyonda hiçliğe karşılık gelir. Bu bağlamda empati, ünlü kişilerin ölümü ve cenazeleri sonrasında mahremiyet alanının kamusallaştırılması, ölüm temsilinde öznenin mahremiyeti, medyatik dikizleme bu bölümün satır aralarında yer almaktadır. Televizyonda şiddetin pornografisi, medya ve çocuk hakları, çocuğun seyirlik nesne haline getirilmesi, televizyon anlatısının özellikleri bu bölümde bulunabilecek diğer temalardır.

Üçüncü bölüm 1980’li yıllarda ortaya çıkan alımlama araştırmaları ile başlar. Televizyon izleme etkinliğinin kendisinin bizatihi bir anlamının olması vurgusu ile alımlama anlatısı, yöntemsel ilkeler ve Haneke sineması bu bölümün ana temalarıdır. Bu bölümde televizyon – şiddet ilişkisinin Haneke’nin Benny’nin Videosu filmi üzerinden alımlama analizi yapılmıştır. Duyarsızlaşmak, yalnızlaşmak, şiddete psikopatolojik eğilim, televizyon psikopatları,

televizyon, sanallık ve yabancılaşma, televizyonda şiddetin taklidi ve içselleştirilmesi bu bölümde değerlendirilen kavramlardır. Yazar, Haneke'nin sorunsallaştırdığı imge egemenliğinin önüne nasıl geçilebilir sorusunu ise Michael Tournier'in Altın Damla romanı ile aramaktadır. Bu roman, imge ve görüntü egemenliğinin nasıl bir egemenlik olduğu tartışmasında önemli bir eserdir. Bu bölümün sonunda Cheviron filmin öğrenciler tarafından nasıl alımlandığına dair genel bir değerlendirme yapmaktadır. Bu alımlamalarla “şiddet eğilimi nasıl açıklanmıştır”, “öğrenciler karakterlerle nasıl özdeşleşmiştir”, “modern insan neden şiddet temsillerine duyarsızdır” ve “neden şiddeti izlemekten haz alır” sorularına yanıt aranır. Bir anlamda imge izleyiciyi ele geçirmiş ama yine de günümüz insanının mücadelesi bitmemiştir. Görsel imgenin kuşatıcı etkisi, bu bölümün okuyucuya düşünmek üzere sunduğu keyifli konulardan biridir.

Sonuç olarak *Televizyon ve İçimizdeki Şiddet*, etkili bir araştırma ve analiz ile okuyucuyu tüm iletişim araçları ve özellikle televizyon hakkında düşünmeye yönlendiren, eleştirel bir bakış açısı ile köleleşen zihinlere ve yitirilen gerçeklik algılarına çarpıcı bir şekilde işaret eden bir kitap olarak düşünsel köleliği farklı açılardan sorgulamaktadır.